

Joanna Mieczysława Babińska

Święta Rodzina w duchowości Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny Świętej Rodziny

Salvatoris Mater 11/4, 77-99

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zgromadzenie Sióstr Misjonek Świętej Rodziny kształtuje swoją duchowość na wzorze Świętej Rodziny, która czerpie swój ideał jedności z Trójcy Przenajświętszej. Zatem *potrzeba nam choć w przybliżeniu poznać życie Jezusa, Maryi i Józefa Świętego i starać się przy łasce Bożej wstępować w ich ślady*¹. Mamy poznawać, kontemplując tajemnice Ich życia i przez studium Pisma Świętego oraz odpowiednią lekturę ascetyczną².

*Podobnie, jak Święta Rodzina włączyła się w zbawczy plan Boga, wypełniając najwierniej swoje posłannictwo na ziemi, tak siostry, naśladowując Ją przez swoje włączenie się w dzieło zbawienia, mają przyczynić się do wzrostu Królestwa Bożego, pracując w duchu swego specjalnego powołania, przekazanego przez Matkę Założycielkę*³.

Święta Rodzina, w Jej Osobach, jest wzorem dla każdej misjonarki Świętej Rodziny. Zostało to zapisane w Konstytucjach Zgromadzenia, które bł. Bolesława zainicjowała: *Acz niegodne tak wielkiej łaski, obrałyśmy za swój wzór, swoje miano i swych Patronów Przenajświętszą Rodzinę. Przyjęłyśmy też nazwę Sióstr Misjonek Świętej Rodziny. Jezus – Bóg Człowiek, Maryja Niepokalanie Poczęta – Matka Boża, święty Józef Najczystszy Oblubieniec Maryi, to nasi najpierwsi, najwięksi patronowie.*

*Czy doceniamy tę łaskę, jaką nam Opatrzność raczyła udzielić, dając nam za Opiekunów trzy Najświętsze Istoty, jakich ziemia nigdy nie miała i mieć nie będzie*⁴.

Joanna Mieczysława Babińska MSF

Święta Rodzina w duchowości Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny

SALVATORIS MATER
11(2009) nr 4, 77-99

¹ B. LAMENT, *Dyrektorium Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny*, Białystok 1944, t. I, 43, mps; *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny*, Komorów 1984, 1.

² *Dyrektorium Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny*, Komorów 1985, 2.

³ *Konstytucje*, 2. Bł. Bolesława Maria Lament, Założycielka Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny. Urodziła się 3 VII 1862 r. w Łowiczu w rodzinie rzemieślniczej jako pierwsza z ośmiorga dzieci Marcina Lamenta i Łucji z domu Cyganowskiej. Rosyjskie progimnazjum w Łowiczu ukończyła ze złotym medalem. Na życzenie rodziców zdobyła jeszcze w Warszawie dyplom krawiecki i założyła w Łowiczu własny zakład krawiecki. Mając 22 lata, wstąpiła do organizującego się wówczas Zgromadzenia Rodziny Maryi. Pracowała w różnych placówkach wychowawczych Zgromadzenia: w Warszawie, Petersburgu, Odessie, Iłkukszcie i w Symferopolu na Krymie. Przed złożeniem profesji wieczystej, za radą spowiednika, wystąpiła ze Zgromadzenia Rodziny Maryi, by wstąpić do Sióstr Wizytek w Krakowie.

Po śmierci ojca musiała zaopiekować się rodziną, więc przeniosła się do Warszawy, gdzie objęła kierownictwo domu noclegowego dla bezdomnych. Za radą spowiednika

W latach 1969-1983 odbyły się kapituły generalne nadzwyczajne, których celem było dostosowanie ustawodawstwa Zgromadzenia do wymogów Soboru Watykańskiego II i nowego *Kodeksu Prawa Kanonicznego* z 1983 r. Tak przepracowane *Konstytucje* i *Dyrektorium* Zgromadzenia, wydane drukiem 1984 roku, będą podstawą opracowania niniejszego tematu. W naszym Zgromadzeniu chodzi o naśladowanie Świętej Rodziny przez życie radami ewangelicznymi, zaangażowanie apostołskie, podejmowane ofiary i umartwienia oraz przez życie wspólnotowe. Święta Rodzina: Jezus, Maryja i Józef jako główni patronowie Zgromadzenia są otoczeni szczególnym kultem w naszych wspólnotach zakonnych.

bl. Honorata Koźmińskiego w 1903 r. wyjechała do Mohylewa nad Dnieprem i tam w 1905 r. założyła Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny, któremu za cel postawiła wspieranie dzieła zjednoczenia chrześcijan wschodnich z Kościołem katolickim oraz umacnianie katolików w wierze tam, gdzie jedność jest zagrożona. Profesję czasową złożyła 22 I 1906 r. w uroczystość Świętej Rodziny w Mohylewie. Funkcję przełożonej generalnej pełniła od 1905 do 1935 r.

W 1907 r. przeniosła się do Petersburga, ówczesnej stolicy Rosji, gdzie rozwinęła działalność wychowawczą wśród dzieci i młodzieży. W 1913 roku rozszerzyła działalność Zgromadzenia na Finlandię, zakładając internat dla młodzieży żeńskiej w Wyborgu. W wakacje, będąc w Pargałowie, złożyła śluby wieczyste 15 VIII 1913 r. Po rewolucji październikowej trudna sytuacja Zgromadzenia w Petersburgu zmusiła Bolesławę do opuszczenia terenu swej działalności – w sierpniu 1921 r. powróciła do Polski.

Rozpoczynając wszystko od początku, matka Bolesława, zgodnie ze swoim programem ideowym, za główny teren działalności Zgromadzenia w Polsce obrała jej wschodnie kresy, zamieszkałe przez bardzo ubogą ludność, w przeważającej części prawosławną. Najwięcej placówek założyła w archidiecezji wileńskiej i w diecezji pińskiej.

W 1935 r. matka Bolesława z powodu podeszłego wieku rzekła się obowiązków przełożonej generalnej. Zgromadzenie liczyło wówczas 174 siostry, 26 nowicjuszek i 9 postulantek, które pracowały na 22 placówkach w Polsce oraz w Estonii i w Rzymie. Decyzją nowej przełożonej generalnej matki Łucji Czechowskiej, matka Bolesława została przeniesiona z Ratowa do Białegostoku, gdzie w ciągu czterech lat otworzyła dwa przedszkola, szkołę zawodową i gimnazjum ogólnokształcące. Z jej inicjatywy, jako przełożonej, siostry objęły pracę w dwu internatach, w stołowce, w domu noclegowym i otoczyły opieką więźniów.

W 1941 r. matka Bolesława została sparaliżowana. Wówczas czynne apostołstwo zamieniła na apostołstwo modlitwy i cierpienia.

29 I 1946 r. w Białymstoku, bez żadnych oznak agonii, spokojnie zasnęła w Panu, przeżywszy 84 lata. Jej zwłoki przewieziono do klasztoru w Ratowie i pochowano w krypcie pod kościołem świętego Antoniego. W latach 1976-1991 został przeprowadzony proces beatyfikacyjny. Papież Jan Paweł II beatyfikował ją 5 czerwca 1991 r. w Białymstoku. Po beatyfikacji doczesne szczątki bl. Bolesławy zostały przeniesione do Białegostoku i umieszczone w sarkofagu pod ołtarzem w Sanktuarium Bl. Bolesławy przy ul. Stołecznej 5.

⁴ *Dyrektorium*, t. I, 43.

1. Święta Rodzina wzorem życia ślubami

W Konstytucjach Zgromadzenia czytamy: *Celem naszym jest uświęcenie własne w życiu wspólnym przez dążenie do miłości doskonałej drogą ślubowanych rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa*⁵.

I dalej: *Profesja rad ewangelicznych jest szczególną konsekracją, która jest wkorzeniona w konsekrację chrztu i pełniej ją wyraża. Przez śluby zakonne oddajemy się całkowicie i wyłącznie Bogu. Ponieważ to oddanie zostało przyjęte przez Kościół, tym samym zyskujemy odpowiedzialną funkcję w żywym organizmie Kościoła*⁶.

Formuła profesji zakonnej zawiera odniesienie do zasług Świętej Rodziny i jest następująca:

*Wszchemgający, wieczny Boże, ja siostra NN, choć niegodna, ufna jednak w nieskończoną dobroć i miłosierdzie Twoje, składam Twojemu Boskiemu Majestatowi, na ręce Matki NN, przełożonej generalnej Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny (albo siostry NN, zastępującej mi przełożoną generalną), na jeden rok (albo do dnia..., albo wieczyste) śluby: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa według Konstytucji tegoż Zgromadzenia. Upraszam więc pokornie Twoją nieskończoną dobroć i łaskawość, przez zasługi Świętej Rodziny, o udzielenie mi obfitych łask, abym dla większej chwały Twojej i jedności Kościoła Świętego mogła wypełnić, co Ci ślubowałam. Amen*⁷.

Matka Założycielka nazywa Świętą Rodzinę pierwowzorem każdego domu zakonnego ze względu na to, że Jej życie to miłość dziewicza, ubóstwo i posłuszeństwo. Zgromadzenie nasze obrało sobie za wzór Świętą Rodzinę, dlatego w duchowości swojej szuka Jej przykładu do kroczenia drogą rad ewangelicznych i zawiera się Jej wstawienictwu, liczy na Jej zasługi i pomoc w realizowaniu tego pełnego daru z siebie złożonego Bogu. Pragniemy przez to powiedzieć Bogu o swojej miłości do Niego, chcemy naśladować wzór Chrystusa Pana posłusznego, ubożego i czystego, Niepokalaną Dziewicę i Świętego Opiekuna Józefa. Chcemy być do tych Najświętszych Osób podobne, bo to jest źródłem szczęścia już tu na ziemi, a nade wszystko w wieczności.

Ślub czystości. *Przez ślub czystości siostry zobowiązują się do pozostania w stanie wolnym i unikania jakiegokolwiek dobrowolnego aktu, tak zewnętrznego, jak i wewnętrznego, niezgodnego z VI i IX przykazaniem Bożym*⁸.

⁵ Konstytucje, 10.

⁶ TAMŻE, 12.

⁷ TAMŻE, 16.

⁸ TAMŻE, 19.

*Silę do zachowania czystości mamy czerpać z Eucharystii i innych sakramentów świętych, z modlitwy, nabożeństwa do Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, z wzajemnej miłości siostrzanej oraz z ćwiczeń ascetycznych*⁹.

Błogosławiona Bolesława nauczała, że dziewicza miłość Świętej Rodziny była całkowicie i wyłącznie ukierunkowana na służbę Królestwu Bożemu. Pan Jezus, Mądrość Przedwieczna, cenił bardzo tę cnotę, że stając się człowiekiem, za Matkę wybrał sobie Niepokalanie Poczętą Maryję Dziewicę, która od dzieciństwa uczyniła ślub czystości i przewyższała nią samych aniołów. Za Opiekuna Świętej Rodziny wybrał świętego Józefa, który był nie tylko sprawiedliwy i święty, ale dziewiczy. Pan Jezus szczególną miłością otacza dusze czyste, nazywa je oblubienicami. *Chodź za Barankiem, gdziekolwiek idzie [...]. A śpiewali jakby pieśń nową* (Ap 14, 3-4). By wiernie zachować tę cnotę anielską, trzeba strzec swoich zmysłów i czuwać nad myślami, umartwiać swoje ciało i nieustannie zajmować się pracą pożyteczną oraz modlić się serdecznie do Pana Jezusa ukrytego w Najświętszym Sakramencie, do Matki Bożej Niepokalanie Poczętej i św. Józefa¹⁰.

Matka Założycielka bardzo ceniła dziewictwo, przedkładała je nad inne cnoty, gdyż jest skarbem nieocenionym i nieskończenie przewyższającym wszystkie skarby tej ziemi. Miała bowiem świadomość, że czystość zdobywa się wielkim trudem i codziennym wysiłkiem, tocząc walkę z pokusami. Przez czystość serc i dusz jesteśmy bliżej Boga i oddajemy Mu chwałę¹¹.

Ślub ubóstwa. Na ten temat tak mówią Konstytucje: *Przez ubóstwo ewangeliczne – nie tylko duchowe – dobrowolnie realizowane, uwalniamy się od przeszkód w drodze do Boga. Ubóstwo ułatwia zjednoczenie z Bogiem oraz uwarunkowuje sumienie na potrzeby innych. Roztropne korzystanie z dóbr doczesnych, zgodnie z wymaganą cnotą, daje wolność duchową i wzrost w miłości*¹².

Pan Jezus swoim słowem najlepiej uczy nas ubóstwa w duchu, czyli cnoty ubóstwa: *Błogosławieni ubodzy w duchu* (Mt 5, 3) i daje przykład życiem, gdy ze źłóbka wyciąga do nas ręce, gdy pracuje w ubogim warsztacie w Nazarecie, a szczególnie na krzyżu ogołocony całkowicie, czyniąc to wszystko dla nas.

⁹ TAMŻE, 20.

¹⁰ Por. *Dyrektorium Matki Bolesławy Marii Lament*, w opr. S.G. Wołoszyn, mps, 85-89.

¹¹ Por. *Dyrektorium*, t. I, 95; S.H. ZDUNEK, *Elementy duchowości Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w świetle pism M. Bolesławy Lament*, praca magisterska na ATK, Łódź-Warszawa 1994, 59, mps.

¹² *Konstytucje*, 21.

Nasze Konstytucje określają też zakres cnoty ubóstwa: *Siostry niech pamiętają, że cnota ubóstwa polega przede wszystkim na wewnętrznym wyrzeczeniu się rzeczy doczesnych. Przez takie zrzeczenie siostry pełnią uczestniczą w ubóstwie Chrystusowym. Dlatego niech z radością przyjmują braki nawet w rzeczach koniecznych*¹³.

Matka Bolesława pisała do Sióstr: *Cieszę się, że jesteście zdrowe i możecie pracować, Jezus, Maryja, Józef w Nazarecie wszyscy troje pracowali, a przecież wiemy, kto był Jezus, kto Maryja, a kto Józef. [...] Pracujcie wspólnie i oczekujcie wspólnego szczęścia w niebie. Przykład Najświętszych Osób wskazuje na wielką i nadprzyrodzoną wartość pracy, poprzez którą włączamy się w zbawcze dzieło Chrystusa. Idąc śladami Świętej Rodziny, przez pracę i ubóstwo realizujemy posłannictwo misjonarki*¹⁴.

Pisze także: *Siostry będą dobrowolnie przyjmowały powszechny obowiązek pracy, a rozumiejąc jej wartość, w świetle ślubu ubóstwa, na wzór Świętej Rodziny, starać się będą o solidne jej wykonanie. Pracą swoją, w miarę możliwości, zarabiać będą nie tylko na własne utrzymanie, lecz również aby zaradzić – w duchu rodzinnym – potrzebom życia wspólnego oraz zdobyć środki potrzebne do pracy apostołskiej i wspomagania potrzebujących*¹⁵.

Błogosławiona Bolesława bardzo ceniła ubóstwo i praktykowała je z podziwu godną surowością. Zachęcała też do niego siostry, stawiając za wzór Świętą Rodzinę z Betlejem, z Nazaretu i z Golgoty. W *Dyrektorium* pisała: *Kiedy Słowo Odwieczne, ten Król nieba i ziemi przyszedł na świat, w Boskiej mądrości swojej tak urządził swoje narodzenie, życie i śmierć we wszystkich szczegółach, że najbardziej przebijają w nich ubóstwo i wżgarda dóbr tego świata. Najubożsi rodzą się przynajmniej pod dachem. Jezus ujrzał światło dzienne w stajni, na sianie w żłobie, iż miejsca Im nie było w gospodzie (por. Łk 2, 7). W Nazarecie prowadził pospolite życie rzemieślnika (por. Mt 13, 55). Później w czasie publicznego nauczania „Syn Człowieczy nie miał gdzie głowy skłonić, choć lisy mają swe jamy” (Łk 9, 58). W godzinę śmierci odarto Go z szaty i obnażonego przybito do krzyża. Nawet tuniką, którą Mu Matka utkalała, podzielili się Jego kaci. Opuścili Go przyjaciele, spośród Apostołów został Mu tylko św. Jan. Przynajmniej Matka Mu zostanie. Nie, oddaje Ją uczniowi swemu: „Oto Matka twoja” (J 19, 27). Czyż to nie jest już bezwzględne огоło- cenie? Jezus posuwa się jeszcze dalej. Ma jeszcze radości nieba, którymi*

¹³ TAMŻE, 22.

¹⁴ *Wybór pism Bolesławy Lament*, przygotował do druku o. Joachim Roman Bar, Roma 1975, 114; por. S.K. LUDWICZAK, *Kult Świętej Rodziny w Zgromadzeniu Sióstr Misjonek Świętej Rodziny*, praca magisterska na ATK, Warszawa 1997, 61.

¹⁵ *Konstytucje*, 23.

Ojciec zalewa duszę Jego. I tych się wyrzeka, bo oto Ojciec Go opuszcza: „Boże Mój, czemuś Mnie opuścił?” (Mt 27, 46). Zostaje sam, zawieszony między niebem i ziemią.

Oto wzór, który nappełnił świat zakonami, a zakony duszami oczarowanymi ubóstwem... To dla nas stał się ubogim, będąc bogaty: abyście ubóstwem Jego wy bogatymi byli (2 Kor 8, 9). Taka jest dziwna zamiana, która się dokonała między Słowem Bożym a nami. Przynosi nieskończone bogactwa swoje..., a ubodzy tym więcej z nich czerpią, im więcej są oderwani od doczesności. Nie posuniemy się nigdy za daleko w tym dobrowolnym oderwaniu. Jest w wewnętrznym życiu Chrystusa pewien przymiot, który naśladować ćwiczymy się głęboko w ubóstwie. By pojąć ten przymiot, podnieśmy nasz wzrok aż do Trójcy Przenajświętszej. Uczynimy to jednak z wiarą i czcią, bo te rzeczy zrozumieć można tylko na modlitwie¹⁶.

Ślub posłuszeństwa. Tak uczą Konstytucje: Z miłości do Pana Jezusa powinniśmy siostry być posłuszne swoim przełożonym, wyrzekając się własnej woli. Poddajemy się człowiekowi ze względu na Boga, aby pełniej upodobnić się do posłusznego Chrystusa¹⁷.

Posłuszeństwo zakłada ducha podporządkowania, który nie przekreśla odpowiedzialnej inicjatywy; ażeby jednak było doskonałe, powinno obejmować nie tylko zewnętrzne spełnienie otrzymanych poleceń, lecz także wewnętrzne poddanie własnej woli¹⁸.

Życie Świętej Rodziny jest przykładem posłuszeństwa woli Ojca oraz życia we wzajemnym poddaniu się sobie. Jezus był im poddany (Łk 2, 51) jedynie z najczystszej miłości ku Ojcu Niebieskiemu i ku duszom ludzkim, wysługując im przez tę ofiarę przeobfitą łaskę do wyrzeczenia się własnej woli i poddania się władzy zastępców Bożych. Żaden człowiek nigdy tak żywo i bezpośrednio nie widział Boga w przedstawicielach władzy, jak Boski nasz Zbawiciel, gdy wykonywał polecenia Maryi i Józefa. Toteż nigdy nie było na ziemi tak doskonałego posłuszeństwa, bo u nikogo z ludzi nie było w tym stopniu natchnione miłością Bożą, jak u Pana Jezusa, naszego Wzoru. Przykład Boga-Człowieka nie tylko poucza, ale porywa dusze siłą nadprzyrodzoną¹⁹.

Matka Założycielka, zachęcając do doskonałego praktykowania posłuszeństwa, wskazała na płynące z niego korzyści: posłuszeństwo ukazuje nam zawsze i we wszystkim to, co dla nas jest z perspektywy

¹⁶ Dyrektorium, t. I, 87-88.

¹⁷ Konstytucje, 33.

¹⁸ TAMŻE, 34.

¹⁹ Por. Dyrektorium, t. III, 21-23; Ł. KOZAKIEWICZ, *Święta Rodzina wzorem w pełnieniu woli Bożej w świetle nauczania Jana Pawła II*, praca dyplomowa na PWT, Warszawa 2006, 17-18.

życia duchowego najważniejsze, mianowicie świętą wolę Boga. Jest ono źródłem zasług: uszlachetnia, podnosi i uświęca nawet najmniejsze nasze czyny. Posłuszeństwo jest matką i strażniczką wszystkich innych cnót; jest drogą najprostszą, najkrótszą, najpewniejszą i najłatwiejszą nie tylko do zbawienia, lecz i do świętości; jest źródłem prawdziwego pokoju serca, zwłaszcza w godzinę śmierci; ubezpiecza od grzechu i uprzedza go; łatwo odnosi triumf nad szatanem i nad jego zasadzkami; a nade wszystko czyni nas podobnymi do Pana Jezusa, który od pierwszej chwili życia tu, na ziemi, aż do ostatniego tchnienia był posłuszny. Słuchał nie tylko swej Matki i św. Józefa, których kochał serdecznie, lecz Piłata, który Go niesprawiedliwie potępił, katów biczujących Go i krzyżujących²⁰.

Cnota posłuszeństwa wymaga, aby siostry wypełniały wszelkie polecenia przełożonych chętnie, a nawet z radością, chociaż byłyby przeciwnie ich zamiłowaniom. Aby posłuszeństwo było bardziej doskonałe, powinno być ożywione duchem wiary²¹.

Błogosławiona Bolesława w posłuszeństwie dostrzegała tajemnicę prawdziwej wielkości, świętości i upodobnienia do Jezusa. Dla niej ślub posłuszeństwa był oparciem dla pozostałych ślubów, ubóstwa i czystości. W naśladowaniu Chrystusa drogą rad ewangelicznych potrzebna jest wielka pomoc Boża i Matki Najświętszej: *Za łaską Bożą i przyczyną Najświętszej Maryi Panny, naszej Matki Niepokalanej będziemy się starały wstępować w ślady naszego Mistrza z Nazaretu²².*

2. Święta Rodzina wzorem zaangażowania apostołskiego

Naszą konsekracją głębiej włączamy się w zbawczą misję Chrystusa i zespalamy się z Kościołem przez: wspomaganie dzieła zjednoczenia chrześcijan; umiejętne oddziaływanie, by ludzie dobrej woli zbliżyli się i włączyli do jedności Kościoła katolickiego; przez umacnianie katolików w wierze, szczególnie tam, gdzie jedność jest zagrożona²³. *Naśladując Świętą Rodzinę, mamy chętnie przyjmować i pełnić wolę Bożą, kierując się w życiu codziennym duchem wiary i zaufania Opatrzności Bożej. Całe nasze życie ma cechować umiłowanie modlitwy, ubóstwa i pracy²⁴.* Ponadto: *Misję naszą w Kościele realizujemy przez modlitwę, apostołskie umartwienie, ofiarną pracę, a szczególnie przez dostępne formy*

²⁰ Por. *Dyrektorium*, t. I, 116-118.

²¹ *Konstytucje*, 35.

²² *Dyrektorium*, t. II, 256.

²³ Por. *Konstytucje*, 10.

²⁴ TAMŻE, 5.

wychowania i nauczania chrześcijańskiego dzieci i młodzieży, działalność dobroczynną łącznie ze służbą zdrowia oraz ewangeliczne świadectwo własnego życia²⁵.

Błogosławiona Bolesława za wzór dla swego Zgromadzenia obrała Świętą Rodzinę, która jest ideałem jedności, wzajemnej miłości i posłuszeństwa woli Ojca. Wierne naśladowanie Jezusa, Maryi i Józefa ma być treścią życia misjonek Świętej Rodziny²⁶.

Matka naucza, że cała Święta Rodzina jest włączona w misję zbawczą. W scenie ucieczki do Egiptu widzi szczególną inspirację do działalności ewangelizacyjnej i misyjnej. W *Dyrektorium* pisała, zachęcając siostry do posługi apostołskiej: *W ucieczce do Egiptu mamy niedościgniony wzór, jako zakonnice Misjonarki Świętej Rodziny. Święty Józef oznajmia Maryi, że trzeba zaraz uciekać do Egiptu, bo taki rozkaz z nieba otrzymał. Ta Niepokalana Dziewica – Matka nie przedstawia Józefowi, że to niemożliwe tak zaraz w nocy puszczać się z małym Dzieciątkiem w podróż i do tego podróżować po nieznanymi miejscach. Mogłaby wiele mieć słusznych racji i takowe przedstawić. Lecz nie, Najświętsza Maryja Panna wierzy, iż Józef święty otrzymał rozkaz z nieba, przeto uważa go za wolę Bożą, toteż natychmiast szykuje Boże Dzieciątko do drogi, by spełnić wolę Ojca Przedwiecznego. I choć serce Matki wyczuwa te wszystkie niewygody i cierpienia, jakie Boskie Dzieciątko będzie miało do zniesienia w tej tulaczce na obczyźnie, pomiędzy poganami, to z drugiej strony niezawodnie cieszyła się i radowała, że Jej Boskie Dziecię Jezus chce się znaleźć w Egipcie, że obecnością swoją pragnie uświęcić tam niejedną duszę i te miejsca, na których przebywać będzie, a na których w przyszłości chwala Boża szerzyć się będzie. A więc z weselem szła i niosła Dziecię Jezus do kraju pogan, pełna radości i wesela, że może w ten sposób przyczynić się i pomagać duszom bliźnich do poznania Jezusa.*

Jakiż to wzór nieoceniony dla zakonnice, Sióstr Misjonek Świętej Rodziny. Ta Matka – Dziewica wędrująca przez nieznanym sobie miejsca, przez pustynię, byleby zanieść Jezusa duszom. Naśladujemy nasz święty wzór, Najświętszą Maryję Pannę idącą do pogan i niosącą im Jezusa. Prośmy Ją i błagajmy, aby nas ożywiał Jej duch w naszych pracach misyjnych. Z radością i weselem idźmy wszędzie, gdzie nam posłuszeństwo nakaże, dokąd wola Boża skieruje nas, a sprawimy tym radość Pani, Niepokalanej Opiekunce Maryi, tej pierwszej Misjonarce na ziemi²⁷.

Szczególną i charyzmatyczną posługą naszego apostołstwa jest wspomaganie jedności chrześcijan. Ekumeniczny cel Zgromadzenia Sióstr Misjonek Świętej Rodziny znajduje pełne potwierdzenie w nauce

²⁵ TAMŻE, 11.

²⁶ *Wstęp do Konstytucji*, 18.

²⁷ *Dyrektorium*, t. III, 13.

Soboru Watykańskiego II, który zachęca wszystkich wiernych Kościoła katolickiego, *by rozeznając znaki czasu, pilnie uczestniczyli w dziele ekumenicznym*²⁸. Wzywa: *Niech pamiętają wszyscy wyznawcy Chrystusa, że tym lepiej posuwają naprzód sprawę jedności chrześcijan, a nawet ją realizują, im bardziej nieskazitelnie usiłują wieść życie w duchu Ewangelii. Im mocniejszą więzią będą zespoleni z Ojcem, Słowem i Duchem, tym głębiej i łatwiej potrafią pomnażać wzajemne braterstwo*²⁹. I wyjaśnia: *To nawrócenie serca i świętość życia, łącznie z publicznymi i prywatnymi modlitwami o jedność chrześcijan, należy uznać za duszę całego ruchu ekumenicznego*³⁰.

Matka Bolesława cel ekumeniczny wytyczyła w 1905 roku w momencie założenia Zgromadzenia. Jak więc wyprzedziła ustalenia Soboru Watykańskiego II. Jan Paweł II 5 czerwca 1991 r. w Białymstoku w homilii beatyfikacyjnej powiedział: *Długo przed Soborem Watykańskim II stała się inspiratorką ekumenizmu w życiu codziennym przez miłość*³¹.

Święta Rodzina patronuje w podejmowaniu działalności ekumenicznej jako wzór jedności z Bogiem i pomiędzy sobą. Matka Bolesława ukazuje Świętą Rodzinę jako Wspólnotę miłości i jedności serc, która jest ziemskim odbiciem jedności samej Trójcy Świętej.

Realizując na wzór Świętej Rodziny ideę zjednoczenia, podejmujemy prace kształtowania jedności na trzech poziomach: w sobie – przez zgodność rozumu i woli z wolą Bożą oraz zgodność myśli ze słowem; w Zgromadzeniu – przez wspólną modlitwę, atmosferę rodzinną, ofiarną miłość siostrzaną i wierne wypełnianie obowiązków; w Kościele – przez uczestnictwo w liturgii, w żarliwej modlitwie o zjednoczenie chrześcijan, przez prace apostołskie właściwe Zgromadzeniu, w których zwracamy uwagę na rozwijanie wzajemnej życzliwości między chrześcijanami, tak potrzebnej dla zjednoczenia³².

W intencjach ekumenicznych siostry modlą się codziennie, odmawiając Litanię do Najświętszego Serca Pana Jezusa o zjednoczenie chrześcijan wschodnich. W Tygodniu Modlitw o Zjednoczenie Chrześcijan łączą się z modlitwą Kościoła, organizując ją i w niej uczestnicząc. W uroczystość Epifanii i w okresie od Wniebowstąpienia Pańskiego do Zesłania Ducha Świętego w sposób szczególny błagają o zjednoczenie chrześcijan³³.

²⁸ SOBÓR WATYKAŃSKI II, Dekret o ekumenizmie *Unitatis redintegratio*, 4.

²⁹ TAMŻE, 7.

³⁰ TAMŻE, 8. Zob. *Wstęp do Konstytucji*, 19.

³¹ *Świadectwa o łaskach otrzymanych za przyczyną bł. Bolesławy Lament*. Do druku przygotowała s. J.M. Babińska, Warszawa 2000, 24-25.

³² Por. *Dyrektorium*, 49.

³³ Por. TAMŻE, 50-51.

3. Święta Rodzina wzorem ofiary i umartwienia

Konstytucje wskazują nam wzór Chrystusa: *Wzorem pokuty i ofiary jest dla nas życie Chrystusa Odkupiciela, który dla zbawienia świata dobrowolnie podejmuje trud ubogiego życia i pracy, czuwania nocnego na modlitwie oraz pielgrzymowania pieszo palestyńskimi szlakami, by nieść Dobrą Nowinę i służyć wszelkiej nędzy materialnej i moralnej, cierpliwie znosić ludzkie słabości i prześladowania, aby w końcu podjąć mękę i śmierć krzyżową*³⁴. Wzywają do pójścia w Jego ślady: *Idąc za wezwaniem Chrystusa „Kto chce iść za Mną niech się zaprze sam siebie” (Mt 16, 24), siostry mają podjąć trud i ofiary codziennego życia, cierpliwie znosić wszelkie niewygody czy przykrości, by w zjednoczeniu z zasługami Chrystusa Odkupiciela ofiarować je Bogu w intencjach apostołsko-ekumenicznych*³⁵.

Życie misjonarki Świętej Rodziny, oddane dla dobra bliźnich, to życie poświęcenia. Postępuje ono drogą ofiary za Jezusem Robotnikiem, Misjonarzem, Uzdrawicielem i niestrudzonym Dobroczyńcą wszystkich potrzebujących, który przyszedł, aby służyć. Dusza zapatrzona w ten Ideał zdaje się na upodobanie woli Bożej, przyjmuje takim samym cierpliwym sercem rzeczy miłe, jak przykre, okazując radość w cierpieniu, szczęście w możliwości noszenia krzyża³⁶.

Wartość Krzyża w naszym życiu podkreślają Konstytucje: *Siostry są ponadto zobowiązane do pokuty jako do odnowy i przemiany życia oraz zadośćuczynienia za grzechy świata, dlatego będą z miłością poddawać się we wszystkim woli Bożej i cieszyć się, gdy Bóg dopuści je do pełniejszego udziału w Krzyżu Chrystusowym*³⁷.

Błogosławiona Bolesława w *Dyrektorium* pisze: *Powołanie nasze zakonne, prace nasze misyjne i modlitwy, wymagają nieustannej ofiary; zatem całe życie siostry misjonarki Świętej Rodziny ma być przeniknięte duchem ofiary na wzór Chrystusa Pana*³⁸.

Razem z Jezusem mamy uświęcać własną duszę i dusze bliźnich przez cierpienia, jakie Opatrzność nam ześle. Życie na krzyżu to posłannictwo misjonarki Świętej Rodziny. *Krzyże utrwalają dzieło, czyniąc je bardziej Boskim, a uświęcają narzędzia. Pan Jezus szuka dusz, On pragnie serc ofiarnych, serc wspaniałomyślnych, które by swymi cierpieniami czyniły zadość za grzeszników. Jezus chce, aby zbawienie dusz zależało od naszych ofiar, od naszej miłości. Ofiarujmy nasze krzyże, cierpienia za*

³⁴ Konstytucje, 69.

³⁵ TAMŻE, 70.

³⁶ Por. *Pisma Służebnicy Bożej Bolesławy Marii Lament*, cz. I, 135-137.

³⁷ Konstytucje, 71.

³⁸ *Dyrektorium*, t. II, 251.

naszych bliźnich, bądźmy apostołami. Oddajmy się Jezusowi na to, by Go miłować, modlić się i cierpieć. Na to, by Królestwo Serca Jezusowego rozszerzyło się po całym świecie. „Syn Człowieczy przyszedł zbawiać i szukać, co było zgineło” (Łk 19, 10)³⁹.

4. Święta Rodzina wzorem życia we wspólnocie

Od Świętej Rodziny mamy się także uczyć życia we wspólnocie, jak pouczają nas Konstytucje: *Rodzina nasza zakonna, jako część Kościoła, jest wspólnotą zgromadzoną w miłości Chrystusa, która w codziennym życiu ma się wzorować na przykładzie Świętej Rodziny, czerpiącej swój ideał jedności z Boga w Trójcy Świętej Jedynej⁴⁰. Dlatego: Z tytułu powołania zakonnego siostry zobowiązane są do zachowania życia wspólnego, na które składa się:*

- a) wspólne realizowanie celu,*
- b) wspólne ustawy i praktyki zakonne,*
- c) wspólne życie liturgiczne i modlitwy,*
- d) wspólne zamieszkanie,*
- e) wspólne dobra materialne⁴¹.*

Ideałem jest duch rodzinny: *Prośmy Przenajświętszą Rodzinę, aby jedność serc i miłość wzajemna panowały w każdym domu naszego Zgromadzenia, jak to miało miejsce w nazaretańskim domku, gdzie Jezus, Maryja i Józef święty całym życie swoim dali nam przykład⁴². Zatem: Każdy dom naszego Zgromadzenia zakonnego stanowi rodzinę, rodzinę Bożą, której nasze dusze są nieskończenie bliższe sobie, niż to jest w zwykłej rodzinie ziemskiej. Wszyscy w tej rodzinie duchowej stanowimy jedno w Bogu i dla Boga, a jesteśmy jedni za drugich w wielkiej mierze odpowiedzialni. Niech więc siostry będą przekonane, że mamy poważne obowiązki względem każdej siostry naszej w Bogu i na sądzie Bożym za spełnienie takowych odpowiadać będziemy... W domach Zgromadzenia naszego powinna panować miłość na wzór domku w Nazarecie, a więc naśladujemy Jezusa, Maryję, Józefa świętego i pomagajmy sobie wzajemnie do naszego uświętobliwienia⁴³.*

Życie siostrzane we wspólnocie jest szczególnie zakorzenione w Trójcy Przenajświętszej – znaku doskonałej jedności, a na ziemi ukazane

³⁹ Pisma, 144-145.

⁴⁰ Konstytucje, 74; por. M. IDZIKOWSKA, *Teologiczne podstawy kultu Świętej Rodziny w świetle tekstów liturgicznych na święto Świętej Rodziny*, praca magisterska na ATK, Warszawa 1991, 47, mps.

⁴¹ Konstytucje, 76.

⁴² Dyrektorium, t. II, 279.

⁴³ TAMŻE, t. II, 287-288.

w jedności i miłości Najświętszej Rodziny. Jako Zgromadzenie o szczególnym charyzmacie dążenia do jedności jesteście wprost zaproszone i zobowiązane do budowania najpierw jedności w sobie i we wspólnotcie, by móc budować jedność Kościoła. W budowaniu życia wspólnotowego w duchu Świętej Rodziny, która nam patronuje, podejmowane są następujące inicjatywy i zadania: gorąca modlitwa o dar jedności w sobie, we wspólnotcie i w Kościele; zwracanie uwagi na to, że podstawą każdej jedności i ekumenizmu jest pogłębianie naszej osobistej więzi z Bogiem; podejmowanie siostrzanego dialogu wewnątrz wspólnot opartego na pogłębionej lekturze słowa Bożego; o sprawach i wydarzeniach w Zgromadzeniu jako jednej rodzinie informują siostry w wydawanym cztery razy do roku *Biuletynie* Zgromadzenia.

5. Kult Świętej Rodziny

Konstytucje zachęcają do szczególnego kultu Świętej Rodziny: *Realizując cel Zgromadzenia, siostry powinny mieć szczególne nabożeństwo do Jezusa utajonego w Eucharystii, do Jego Najświętszego Serca, którego miłość w tejże Eucharystii się wyraża. Dlatego niech często nawiedzają Najświętszy Sakrament i odbywają adorację, jak również w dostępnym sobie sposób niech szerzą kult Jego miłości wśród wiernych*⁴⁴.

Pana Jezusa – Najczcigodniejszego Członka Świętej Rodziny – siostry czczą codziennym uczestnictwem we Mszy świętej, adorując indywidualnie codziennie piętnaście minut, a raz w tygodniu jedną godzinę w całej wspólnotcie. Przeważnie pozostają w ciszy przed Najświętszym Sakramentem, bowiem jest to Tajemnica niewyraźalna w słowach, ani w pieśni, chociaż i tymi czasem się posługują, szczególnie we wspólnotcie, dla otwarcia się na żywą obecność Chrystusa Pana wśród nas. Także Najświętsza Maryja Panna doznaje naszej szczególnej czci: *Ze szczególną miłością oddajemy cześć Najświętszej Matce Bożej, Maryi Dziewicy, która nierozdzielnie związana jest ze zbawczym dziełem swojego Syna, jak również jest Mistrzynią życia wewnętrznego i wzorem oddania się Bogu*⁴⁵.

Matkę Bożą i naszą Matkę siostry czczą codziennym różańcem odmawianym wspólnotowo, Litanią loretańską, w każdą sobotę – śpiewem Godzinek. *Dyrektorium* w artykule 98 zaleca, *by w każdą sobotę czytania i rozmyślenia były o tematyce Maryjnej. W pierwsze soboty miesiąca odnawiamy Akt zawierzenia Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny. Zaś w maju i październiku bierzemy czynny udział*

⁴⁴ Konstytucje, 63.

⁴⁵ TAMŻE, 65.

w nabożeństwach maryjnych odprawianych w kościele parafialnym. W ten sposób wpatrywać się będziemy w Jej życie pełne zawierzenia i oddania się Bogu.

Świętemu Józefowi siostry oddają cześć szczególną w każdą środę, a w marcu codziennie odmawiają Litanie ku Jego czci, bowiem św. Józef, Opiekun Świętej Rodziny, jest dla nas wzorem pracowitości i uległości woli Bożej⁴⁶. Zaś *Uroczystość Świętej Rodziny – jako patronalne święto Zgromadzenia – ma być w szczególny sposób obchodzone przez całą wspólnotę zakonną*⁴⁷.

Liturgia pierwszej niedzieli w oktawie Narodzenia Pańskiego oddaje cześć Jezusowi, Maryi i Józefowi. Zgromadzenie nasze przygotowuje się do tego Święta oktawą modlitw do Świętej Rodziny, rozpoczynając w wigilię uroczystości⁴⁸. Dla zobrazowania naszej pobożności świętorodzinnnej przytoczę tekst modlitwy, którą zostawiła nam bł. Bolesława, Założycielka Zgromadzenia, a którą siostry odmawiają w oktawie modlitw lub przy innych ważnych okazjach:

Najsświętsza Rodzino, od całego Zgromadzenia składamy z głębi serc naszych najpokorniejsze dziękczynienia za wszelkie, tak wielkie a liczne laski zlane na naszą Wspólnotę zakonną. Dziś oddajemy ją i poświęcamy całkowicie i nieodwołalnie na wieczną służbę i błagamy Was: Jezu, Maryjo, Józefie święty, bądźcie z nami zawsze i wszędzie; w życiu, przy śmierci i w wieczności.

Jezu Najśłodszy, któryś nas, niegodne, wybrał spośród świata i zgromadził, jak niegdyś swych uczniów koło Siebie i chcesz, abysmy Ci pomagały w ratowaniu dusz Krwią Twoją Przenajdroższą odkupionych, wejrzyj litościwie na tę Wspólnotę, dodaj jej lask, pomóż w liczbie i cnoty, a spraw to, o Panie, abysmy zawsze i wszędzie pełniły Twoją świętą wolę. Daj to, o Jezu, byśmy nie darmo nosiły miano Misjonarek Świętej Rodziny, lecz pod opieką Twego Najśłodszego Serca, przewodnictwem naszej Niepokalanej Matki Maryi i troskliwym okiem św. Józefa, pomnażały się w lasce u Boga i u ludzi, pracując gorliwie nad zbawieniem dusz bliźnich.

Maryjo Najsświętsza, Maryjo Niepokalana, Matko Boga-Człowieka, ukochana Matko nasza, prosimy, weź nas pod szczególną macierzyńską pieczę Swego Niepokalanego Serca, a bądź nam zawsze i wszędzie Matką.

Maryjo, Królowo Misjonarzy, bądź nam przewodniczką w naszych pracach misyjnych i prowadź a kieruj w całym Zgromadzeniu wszystkim na większą chwałę Bożą.

⁴⁶ Por. *Dyrektorium*, 99.

⁴⁷ *Dyrektorium*, 4; por. *Konstytucje*, 9.

⁴⁸ *Modlitewnik Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny*, Komorów 1988, 45-50.

Józefie święty, Opiekunie Jezusa i Maryi, prosimy Cię, opiekuj się każdym domem tego Zgromadzenia, każdą pracą jego ku chwale Bożej podjętą i każdą siostrą, dopóki jej nie wprowadzisz na wiekiwie gody niebiańskiego Oblubieńca, Jezusa.

Najsświętsza Rodzino, błagamy Cię, przyjmij to nasze poświęcenie się Tobie, racz wysłuchać prośby serc naszych i błogosław niegodnym służebnicom Swoim⁴⁹.

Wspólnoty nasze odmawiają również Litanię do Świętej Rodziny. *Dyrektorium* w art. 84 określa obowiązki sióstr dotyczące święta: *Wskazane jest, by w uroczystość Świętej Rodziny, w każdym naszym domu była odprawiona Msza święta w intencji Zgromadzenia. W tym dniu siostry wspólnie odnowią śluby zakonne. W kościołach i kaplicach Zgromadzenia ma być adoracja Najświętszego Sakramentu przynajmniej przez jedną godzinę.* Formuła odnowienia profesji jest skrócona, ale jest też w niej odniesienie do zasług Świętej Rodziny⁵⁰.

Inne odniesienia do Świętej Rodziny to: w modlitwie po przebudzeniu siostry wzbudzają akty wiary, nadziei i miłości oraz zawierzenia całego dnia i gotowość przyjęcia z miłością wszystkiego, co z woli Bożej może spotkać, bowiem wola Boża jest najświętsza, najmędrsza i najsprawiedliwsza, dlatego niech będzie uwielbiana i wychwalana na wieki. Modlitwę kończy wezwanie: *Jezu, Maryjo, Józefie święty, Wam oddaję serce, duszę i całe życie moje⁵¹.*

W czasie porannych modlitw, w akcie ofiarowania dnia wraz z myślami, słowami i uczynkami dla większej chwały Bożej i spełnienia Jego świętej woli oraz w intencji, aby nastąpiła jedna owczarnia, następuje modlitwa: *Najsświętsza Rodzino, opiekuj się każdym domem zgromadzenia, każdą siostrą, każdą pracą ku chwale Bożej podjętą i spraw, by duch Nazaretu panował w naszej rodzinie zakonnej⁵².*

W czasie adoracji po obiedzie jest modlitwa wynagradzająca Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu przez Eucharystyczne Serce Jezusa i modlitwa o jedność, jaką zanosił Jezus Chrystus w Wieczerniku oraz Modlitwa do Świętej Rodziny: *O Jezu, Słowo Wcielone, Zbawicielu świata, który życiem Swoim dałeś nam przykład oddania się Ojcu i zleconemu przez Niego posłannictwu, pomóż nam żyć naszą zakonną konsekracją i, uczestnicząc co dzień głębiej w Twojej Ofierze, wyniszczać się dla Ludu Bożego. Maryjo, Matko Boga, uproś nam łaskę zjednoczenia z Twoim Boskim Synem, a w Nim i przez Niego z Ojcem i Duchem Świętym. Święty Józefie, Opiekunie Świętej Rodziny, ucz nas życia modlitwy, pokornej*

⁴⁹ TAMŻE, 45-46.

⁵⁰ TAMŻE, 66.

⁵¹ TAMŻE, 7.

⁵² TAMŻE, 11.

pracy i zapomnienia o sobie, abysmy stawały się coraz podatniejszym narzędziem Bożej woli. Jezu, Maryjo, Józefie święty, sprawcie, by życie naszej wspólnoty zakonnej było dla wszystkich widowym znakiem jedności i obecności wśród nas Chrystusa Zmartwychwstałego. Najświętsza Rodzino, błogosław i strzeż wszystkie rodziny świata, spraw, aby żyły w jedności według praw i przykazań Bożych⁵³.

W czasie modlitw wieczornych, w modlitwie dziękczynienia skierowanej do Jezusa za łaski i dobrodziejstwa otrzymane w ciągu dnia, jest też podziękowanie za to, że należą do Kościoła świętego, że Przenajświętszy Sakrament dla mnie zostawiłeś, że Najświętszą Maryję Pannę dałeś mi za Matkę i Orędowniczkę, a św. Józefa za Opiekuna⁵⁴.

W każdy pierwszy piątek miesiąca jest odnawiany akt intronizacji Najświętszego Serca Pana Jezusa: *Jezu, Boże miłości, oto my, córki Świętej Rodziny, stajemy przed Twoim obrazem, aby poświęcić się Tobie jako wspólnota tego domu. Twemu Boskiemu Sercu, zranionemu boleścią z miłości dla naszego i całego świata zbawienia, składamy z głębi naszych serc hołd czci, miłości i uwielbienia. Dziękujemy Ci za niezliczone dobrodziejstwa, którymi z hojności Twojego Serca nas obdarzasz, i pokornie błagamy, abys nam i wszystkim, którzy Cię wzywają, laskawie przebaczyć raczył każdy grzech, niewierność i zaniedbanie. Pragniemy być Twoją wyłączną własnością. Tobie, Boska Miłości, oddajemy i poświęcamy każdą z nas i całą wspólnotę; nasze modlitwy i cierpienia, pracę apostołską i każdą pracę; dążenie ku Tobie i wszystkie chwile życia. Niech ten pokorny dar złożony w Twoim Sercu, w którym sobie Ojciec bardzo upodobał, stanie się godną ofiarą ku czci Odwiecznej Trójcy. Pozostań z nami, Jezu, w znaku Twojego obrazu i w realnej obecności eucharystycznej. Uczyni nas nową świętą rodziną. Króluj nam i twórz z nas ośrodek Twojej chwały, jednocząc wszystkie w ognisku Twojej miłości. Prosimy Cię o to pokornie przez Niepokalaną Matkę naszą, przez zasługi św. Józefa opiekuna oraz przez przyczynę świętych Aniołów i Patronów Zgromadzenia⁵⁵.*

Jedna z modlitw wynagradzających zwrócona do Najświętszego Serca Pana Jezusa ma odniesienia do Świętej Rodziny: *Jezu, Boski nasz Zbawicielu, wszelkiej chwały i miłości najgodniejszy, na wynagrodzenie za zniewagi Twojego Boskiego Majestatu ofiarujemy Ci najdoskonalsze zadośćuczynienie Twojego Człowieczeństwa oraz wszystkie akty uwielbienia, dziękczynienia i miłości Twojej Matki Niepokalanej i wszystkich Świętych Twoich. Niech wielka wiara Maryi, Jej macierzyńska miłość dla Ciebie i cierpienia Jej współczującego Serca z Tobą, niech ojcowskie oddanie się*

⁵³ TAMŻE, 21-22.

⁵⁴ TAMŻE, 25.

⁵⁵ TAMŻE, 33-34.

*Tobie św. Józefa, Twego Opiekuna, niech wszystkie akty wiary i miłości, poświęcenia się dla Ciebie Apostołów, męczenników, wyznawców, dziewic i wszystkich wiernych złączone z zasługami Twojej Krwi Najdroższej, będą Ci wynagrodzeniem za wszelką ludzką niewdzięczność, a zwłaszcza grzechy osób Bogu poświęconych*⁵⁶.

W każdą pierwszą sobotę miesiąca siostry odnawiają wspólnie Akt zawierzenia Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny: *Niepokalana Maryjo, błogosławiona wybranko Odwiecznej Trójcy, w Twoim dziewiczym Sercu upodobał Ojciec, Syn i Duch Święty. Tobie powierzył Bóg Swojego Syna, Zbawiciela świata, czyniąc Cię Jego Matką, a w Nim Matką całej odkupionej ludzkości. Jako córki Świętej Rodziny pragniemy ponowić nasze całkowite oddanie się Tobie, a przez Ciebie pełniej zawierzyć Samemu Bogu. Matko, w Twoje przeczyste dłonie składamy każdą z nas i wszystko, co stanowi naszą rodzinę zakonną. Twemu Niepokalanemu Sercu powierzamy przede wszystkim święte więzy naszych ślubów czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, przez które oddaliśmy się umiłowanemu Bogu i zobowiązałyśmy dążyć do zjednoczenia z Chrystusem. Przez miłość Twego Dziewiczego Serca, przez pokorne posługiwanie Jezusowi w Nazarecie, przez Twoje fiat aż po szczyt Golgoty, błagamy Cię, Matko, spraw, abyśmy były wierne naszym zobowiązaniom. Wyjednaj każdej z nas nieustanny wzrost w łasce i miłości. Ucz trwania z Tobą na modlitwie. Zamurz w Twym Niepokalanym Sercu, które jest źródłem zbawczej Krwi Chrystusa, i ożyw naszą gorliwość apostołską i poświęcenie dla zbawienia braci. O Ty, która jesteś pierwszą Służebnicą jedności Chrystusowego Ciała, ukształtowanego pod Twoim macierzyńskim Sercem, spraw, abyśmy, wraz z całym Kościołem, nie ustawały w wysiłkach zmierzających ku zjednoczeniu wszystkich wyznawców Chrystusa, ażeby wszyscy stali się jednością w Twoim Synu. Spraw, niech nasze Zgromadzenie i każdy nasz dom będzie domem Świętej Rodziny, zebranej wokół Jezusa i dla Niego, w promieniach Twej macierzyńskiej miłości, pod wierną strażą św. Józefa. Abyśmy w ten sposób stały się czytelnym znakiem jedności, jakiej pragnie Serce Boże*⁵⁷.

W każdą środę siostry modlą się o powołania, odmawiając Litanie do św. Józefa i modlitwę o powołania: *O dobry Jezu, Boże nasz i Zbawicielu, któryś rzekł: «Proście Pana żniwa, aby posłał żeniców na żniwo swoje», z ufnością błagamy Cię, przez orędownictwo Niepokalanej Rodzicielki Twojej, naszej Matki i Królowej, oraz przez przyczynę św. Józefa, naszego Patrona, abyś wejrzał łaskawie na rodzinę naszą zakonną i błogosławił jej we wszystkim. Przemów, dobry nasz Zbawicielu, głosem*

⁵⁶ TAMŻE, 54.

⁵⁷ TAMŻE, 34-36.

swej laski: «Pójdź za Mną» do tych, o których wiesz, że godnie i wiernie spełniać będą te zadania, jakieś nam w Konstytucjach nakreślił, oraz że zakonną świętością, gruntowną cnotą i niezmordowaną pracą rozszerzać będą Królestwo Twoje, aby Tobie, wraz z Ojcem i Duchem Świętym, była cześć i chwała po wszystkie wieki⁵⁸.

W modlitwie do świętego Józefa siostry proszą: *Święty Józefie, Mężu sprawiedliwy i doskonały, przeczysty Oblubieńcze Maryi, przybrany Ojciec Jezusa i Opiekunie Świętej Rodziny, Ty jesteś Patronem Kościoła świętego. Bronń go od wrogich zasadzek i od wszelkiej przeciwności. Józefie święty, któryś przez wiele lat pracował mozolnie przy prostym warsztacie w Nazarecie, aby zarobić na chleb dla Jezusa i Maryi, zapal nas swoją gorliwością w spełnianiu codziennych obowiązków, i naucz zadowolenia z tych zajęć, jakie nam Opatrzność powierzy. Józefie święty, któryś w swoim życiu doskonale wypełnił Wolę Bożą, kieruj nami we wszystkim, abyśmy godnie odpowiedziały tym zadaniom, jakie na nas nakłada posłuszeństwo. Józefie święty, któryś swoje życie święcie zakończył na rękach Jezusa i Maryi, uprosz nam wytrwanie w lasce Bożej do końca⁵⁹.*

Zwracają się też słowami: *Święty Józefie, nasz chwalebny Ojciec, zwracamy się do Ciebie, jako do naszego laskawego Orędownika u Boga. Błagamy Cię, abys nas, jako dzieci swoje, strzegł za życia i w godzinę śmierci. Oddajemy Ci troskę o nasze dusze, racz je przedstawić Jezusowi i zjednoczyć je z Nim i z Maryją więzami szczególnej miłości. Prowadź nas do ubogiej groty betlejemskiej i żłóbka Zbawiciela. Ukaż nam w nich prawdziwe skarby życia pokornego i ubogiego. Uprosz nam ducha głębokiego życia wewnętrznego i wszelkie laski płynące z tajemnicy Boskiego Dzieciństwa. Dopomóż nam naśladować Twoją czystość, pokorę i posłuszeństwo Ojcu Niebieskiemu. Święty Józefie, wyjednaj nam ducha modlitwy, gorliwości i wierności lasce powołania. Pomagaj nam w nabywaniu wszystkich cnót właściwych stanowi zakonnemu. Strzeż nas przed małodusznością, lenistwem i wygodnictwem w służbie Bożej. Spoglądaj laskawym okiem na nasze domy, napelniaj je wspaniałomyślnymi osobami, zdolnymi chwalić Boga i służyć bliźnim. Rozlej swoje błogosławieństwo na wszystkie nasze domy, abyśmy zawsze mogły głosić światu życiem i przykładem szczęście Wspólnoty Domu Nazaretańskiego⁶⁰.*

Modlitwa dziękczynna Zgromadzenia: *O Boże, Odwieczna Trójco, Ty jesteś Panem czasów i wieków. My, dzieci Świętej Rodziny, pragniemy okazać Ci najgłębszą wdzięczność za łaskę powołania do istnienia w Kościele naszej rodziny zakonnej. Ty jesteś Panem czasów i wieków. Bądź uwielbiony, Boże, za wezwanie, jakie skierowałeś do Służebnicy*

⁵⁸ TAMŻE, 41.

⁵⁹ TAMŻE, 59-60.

⁶⁰ TAMŻE, 60-62.

Twojej, matki Bolesławy, pobudzając ją do założenia Zgromadzenia, którego celem jest wspomaganie dzieła jedności wszystkich Twoich wyznawców. Bądź uwielbiony, Boże. Dzięki Ci składamy za Twoją cudowną Opatrzność, która osłoniła male ziarenko przed zniszczeniem, a kierując szlachetne serca w szeregi naszej wspólnoty, dałeś mi moc wzrostu i łaskę rozwoju. Dziękujemy Ci, Boże, za to, że także nas, niegodne, obdarzyłeś łaską Twego szczególnego wezwania, abyśmy życiem swoim przedłużały pragnienie Twego Syna, Jezusa Chrystusa, i ze wszystkich sił dążyły do tego, aby wszyscy stanowili jedno w Nim. Dziękujemy Ci, Boże. Bądź uwielbiony, Boże, za każde dobro, które dzięki Twej łasce dokonało się w nas, a także przez nas w Twoim Kościele i w świecie na przestrzeni istnienia naszej rodziny zakonnej. Bądź uwielbiony, Boże, Panie czasów i wieków.

Módlmy się: Boże, Odwieczna Trójco, Tyś posłał Jezusa Chrystusa, Twego Syna, aby przez życie w Świętej Rodzinie ukazał doskonałość Twojej odwiecznej jedności i uświęcił każdą społeczność ziemską, pozwól nam nosić godnie miano Misjonarek Świętej Rodziny, abyśmy, wsparte zasługami Jezusa, Maryi i Józefa oraz nieustannie odnawiane Twoją łaską, umiały realizować zamiary Twoje względem każdej z nas, a także względem naszej wspólnoty⁶¹.

Modlitwa o dobą śmierć: Ojcze nieskończenie dobry, błagam Cię przez konające Serce Pana Jezusa i za przyczyną Jego Bolesnej Matki, naucz mnie czuwać i modlić się, aby dzień śmierci nie zaskoczył mnie niespodziewanie. Pomóż mi być wierną aż do śmierci, a gdy wstąpię na drogę, z której się nie wraca, daj mi życie wieczne w Domu Twoim. Ojcze, Twojemu Miłosierdziu polecam ducha mojego. Przebac mi moje winy, jak i ja wszystkim z serca wybaczyłam, którzy mi zawinili. Przez ręce Maryi, którą dałeś mi za Matkę i Opiekunkę, przez św. Józefa, patrona dobrej śmierci, uświęć i przyjmij moje życie, moją śmierć i moją wieczność, wspólnie z Życiem, Śmiercią i Zmartwychwstaniem Syna Twojego, Jezusa Chrystusa⁶².

Świętą Rodzinę Zgromadzenie czci także pieśnią i poezją. W archiwum jest sporo pieśni autorstwa naszych sióstr. Są one wykorzystywane do ubogacania wspólnotowych modlitw adoracyjnych, jak też w pracy z dziećmi i młodzieżą. Dla przykładu przytoczę próbki pieśni charakterystycznych dla naszej duchowości.

Siostra Aloiza Wanda Łakowicz zostawiła bogaty dorobek literacki, wiele pieśni, a jeszcze więcej wierszy pisanych na cały rok liturgiczny i na różne okazje w Kościele powszechnym i w Zgromadzeniu. Sporo

⁶¹ TAMŻE, 76-78.

⁶² TAMŻE, 78-79.

napisała o Świętej Rodzinie. Wspomnę tu choćby najczęściej śpiewanych pieśniach w naszych wspólnotach:

*Jezus – Maryja – Józef. To wszystko, to cały świat,
To jasny sen mej duszy, najcichszych marzeń kwiat.
Jezus – Maryja – Józef: Wzór cudny Boskich cnót,
Przez ciszę Nazaretu do nieba drogi skrót. [...]
Jezus – Maryja – Józef: Nic nad to – pełny dar
Radość i moc dni życia, miłości świętej czar.
Jezus – Maryja – Józef: Światło ostatnich chwil...
Jezu, Maryjo, proszę: nad śmiercią mą się schyl...⁶³.*

I pieśni:

*Najświętsza Rodzino w cieniu Nazaretu, w zapomnienia mroku,
w ciszy szarych dni.
Uboga Maryjo, spracowana Matko, Ty znasz niedostatek i smak
gorzkiej łzy.
Jezu serc tęsknoto, Józefie, Maryjo, pieśnią chwały serca nasze biją.
[...]
Najświętsza Rodzino, zapatrzonym w świętość, w wieczystego piękna
Twego wzoru blask,
By podążyć śladem przez cień Nazaretu, przez Twe tajemnice
– nie odmów nam łask.
Jezu nasz, Maryjo, Józefie Patronie, przy śmierci podajcie litości dłońie.
A na sądzie Bożym – Najświętsza Rodzino, Tęczę swych cnót, zasług
skryj słuszny lęk nasz,
Byśmy poprzez świętość, chwałę Imion Twoich mogli wiecznie patrzeć
w Majestatu Twarż.
Jezu, nasza chwało, Józefie, Maryjo, niedole serc naszych w blask Wasz
się kryją⁶⁴.*

*Rodzina jakby z lilii, z róż, z gwiazd i z płomyków zorzy,
Biała Dziewica, święty Stróż i centrum – On – Syn Boży.
Wpatrzeni w ciche słońce Sive – Jezusa – skarb najdroższy,
Modlitwą i zachwytem serc płoną Ich modre oczy⁶⁵.*

Zgromadzenie ma też godło z imieniem Świętej Rodziny: JMJ.
Znakuje nim domy, prowadzone szkoły, świetlice, przedszkola i pisma.

⁶³ A. ŁAKOWICZ, *Jezus – Maryja – Józef*, Rękopis z nutami, AZSM, F-6/II-4.

⁶⁴ TAZ, *Najświętsza Rodzino*, Rękopis z nutami, AZSM, F-6/II-5.

⁶⁵ TAZ, *Rodzina*, w: *Rodzina, którą kocham*, Płock 1999, 15.

6. Zgromadzenie dzisiaj

Aktualna działalność Zgromadzenia jest pełnieniem woli Bożej, naśladowaniem Świętej Rodziny, która śpieszy w ucieczce do Egiptu z posługą do pogan. Staramy się naśladować naszych Patronów – Świętą Rodzinę: Jezusa, Maryję i Józefa. Podobnie jak wszystkie wspólnoty i społeczności zdążające ku przyszłości, próbujemy budować na Opoce, Panu naszym, Jezusie Chrystusie i Jego Świętej Rodzinie. Zgromadzenie nasze, w ślad za błogosławioną Bolesławą Lament, Założycielką, kontynuuje charyzmatyczne posłanie apostołsko-ekumeniczne: *Aby wszyscy stanowili jedno* (J 17, 21). Każda siostra więc, niezależnie od zasadniczego odcinka pracy, cały trud dnia, wszystkie krzyżujące się sytuacje, modlitwę i umartwienie, ofiarowuje w intencjach zjednoczenia chrześcijan, zwłaszcza na Wschodzie Europy.

W życiu Świętej Rodziny wszystko było skierowane na Dziecko – Boże Dziecię Jezus. Toteż działalność naszego Zgromadzenia, wzorem Świętej Rodziny, staramy się ukierunkowywać na dzieci i młodzież, na ich wychowanie i nauczanie zarówno w Polsce, jak i w Europie Wschodniej i w Afryce.

W Polsce siostry służą Kościołowi świętemu na 24 placówkach, głównie jako nauczycielki katechetki, organistki, kancelistki, zakrystianki, przedszkolanki, opiekunki w świetlicach, pielęgniarki w szpitalu i hospicjum, opiekunki parafialne, w posłudze bezdomnym i samotnym. Poza katechezą, przy parafiach Siostry prowadzą różne grupy apostołskie dzieci i młodzieży, a mianowicie: Krąg biblijny, Koła misyjne, Kółka różańcowe, Grupy modlitewne, Kółka teologiczne, Promyki Maryi, Bielanki, schole, chóry. Podczas ferii zimowych i wakacji letnich Zgromadzenie organizuje rekolekcje dla dziewcząt, dla dzieci i młodzieży. Siostry biorą również udział w różnych spotkaniach dziecięcych i młodzieżowych, organizowanych poza Zgromadzeniem, a także w pieszych pielgrzymkach do sanktuariów.

W Europie Wschodniej nasza obecność datuje się od 1905 roku, czyli od narodzin Zgromadzenia. Ze względu na carski zakaz apostołowania siostry pracowały w ukryciu. Szły tam, gdzie intuicyjnie wyzuwały najbardziej zagrożone przestrzenie zagubionego człowieka, lub gdzie lęk zachowawczy prowadził wielu do rezygnacji z Boga. Niosły umocnienie, kontaktowały z kapłanem. Ludzie odgadywali, kim są, czuli się bezpieczniej, zawierali najtajniejsze sprawy. Za misję miłości płaciły siostry więzieniem i zsyłką. Niektóre z nich przetrwały wojnę i półwiecze rygoru komunistyczno-ateistycznego, dzięki czemu działalność apostołska, chociaż o znacznie szerszym zasięgu, na Litwie i Białorusi nie została przerwana. Opatrznościowa odwilż w 1990 roku, pozwoliła na powrót sióstr już oficjalnie, w habitach, co dla ludzi było zjawiskiem nie

z tego świata. Zgromadzenie zaistniało ponownie na Litwie, Białorusi i w Rosji.

Nasza misja na Wschodzie to najpierw zdobycie zaufania autentycznością służby, zrozumienia, szacunku dla człowieka, dawanie czasu rozmówcom o pokaleczonych sercach, nieuporządkowanym życiu, mocno pogmatwanych związkach, bez względu na ich poglądy i przekonania. Następny etap to przygotowanie chętnych do przyjęcia wiary i podstawowych sakramentów, poczynając od znaku krzyża świętego do wyznania wiary, przyjęcia chrztu i kolejnych sakramentów.

Obecnie siostry katechizują dzieci i młodzież, organizują półkolonie, „Wakacje z Bogiem”, rekolekcje, towarzyszą kapłanom wyjeżdżającym ze Mszą świętą do okolicznych miejscowości, dbają o wystrój kościołów, odwiedzają rodziny i chorych. Prowadzą również stołówkę dla biednych i chorych, świetlicę dla dzieci, odwiedzają i organizują pomoc dla więźniów oraz dzieci z domów dziecka, organizują rekolekcje dla matek samotnie wychowujących dzieci, spotkania formacyjne dla młodych małżeństw i przygotowujących się do małżeństwa. Prowadzą dokształcanie i przygotowywanie katechetów poprzez pracę w Instytucie Katechetycznym. Wspierane finansowo przez licznych dobroczyńców siostry zorganizowały Centrum Świętej Rodziny w Moskwie dla dzieci po próbach samobójstwa, karmionych zwodniczymi obietnicami sekt i wciąganych w „życie ulicy”.

Misję ewangelizacyjną w Afryce Zgromadzenie podjęło w 1970 r. Najpierw w Zambii, a w dwadzieścia lat później w Kenii i w 2008 r. w Tanzanii. Obecnie jest już 40 sióstr pochodzenia afrykańskiego, które włączają się odpowiedzialnie w całością zadań i charyzmat Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny.

Kościołowi zambijskiemu służą siostry, angażując się w życie parafialne przez formację katechistów, serwisy rekolekcyjne, opiekę nad starcami w „Domu Opatrzności Bożej”, prowadzenie przedszkoli i szkół przygotowujących do życia i pracy zawodowej dziewcząt oraz młodych mężatek. Ponadto przyjęły odpowiedzialność za Community School dla dzieci z rodzin najbardziej potrzebujących. Władze wyrażają uznanie siostrą za fachowość i dyscyplinę przy zachowaniu rodzinnego klimatu w szkole.

W Kenii i Tanzanii wśród wielorakich form służby siostry uczą w szkole podstawowej i średniej, organizują pomoc dla dzieci z biednych rodzin i sierot, prowadzą przychodnię, która obsługuje do 50 pacjentów dziennie, wyszukują dzieci niepełnosprawnych, by przygotować je do samodzielności. Ponadto siostry są zaangażowane w pracę parafialną, prowadzą szkołę niedzielną, odwiedzają pobliskie szkoły średnie, gdzie prowadzą pogadanki dla młodzieży katolickiej. Przede wszystkim jednak chodzi o to, by świadectwem życia głosić Chrystusa, zasady Ewangelii, z radzając biedzie duchowej i moralnej. Przychodzą do nich z okolicznych

wiosek ludzie niezaradni życiowo, z tajemnicą osobistą, najczęściej po wsparcie, ale i po życzliwą radę, po modlitwę, wysłuchanie, zaufanie.

Pomimo bardzo wyczerpującej pracy i licznych uciążliwości, siostry ufne zapewnieniu – wystarczy ci mojej łaski (por. 2 Kor 12, 9), odważnie stawiają czoła tropikalnemu upałowi, angażując się całkowicie, podobnie jak Matka Założycielka na Wschodzie. A Święta Rodzina błogosławi, powołując dziewczęta pociągnięte świadectwem służby. Obecnie jest ich dziesięć na wstępnej formacji: 3 nowicjuszki, 3 postulanki i 4 aspirantki.

Placówki misyjne w Afryce mogą istnieć dzięki wsparciu naszych sióstr pracujących w USA i w Rzymie. Siostry w Stanach Zjednoczonych pracują w szpitalach. W świecie cierpienia przez postawę służby i dawania siebie – zyskały miano prawdziwych sióstr o złotym sercu. Życzliwą obecnością i fachową pomocą towarzyszą ludziom doświadczonym chorobą czy nieodwracalnym kalectwem oraz wspomagają finansowo misje Zgromadzenia i domy formacyjne także w Polsce. Kilka z nich pracuje w Centrum Misyjnym Ojców Franciszkanów. Na trzeciej placówce siostry zajmują się dziećmi przedszkolnymi.

W Rzymie siostry zamieszkały w 1929 roku, by podjąć bezpośrednie starania o papieską aprobatę Zgromadzenia. Kapituła Generalna w 1935 r. zdecydowała o likwidacji placówki, w 1972 r. została ona reaktywowana. Zasadniczym celem było kształcenie Sióstr na Papieskim Instytucie Wschodnim. Obecnie siostry prowadzą dział gospodarczy w domu generalnym Ojców Najdroższej Krwi oraz pracują jako pielęgniarki w szpitalu.

Od dnia beatyfikacji Matki Założycielki (5 VI 1991 r.) dzieło zjednoczenia i prace apostołsko-misyjne sióstr są wspomagane przez Wspólnoty Błogosławionej Bolesławy – Rodzinę Misyjną ludzi świeckich. Pierwsza Wspólnota Rodziny Misyjnej bł. Bolesławy powstała w Białymstoku przy Sanktuarium bł. Bolesławy zaraz po beatyfikacji Założycielki Zgromadzenia. Był to swego rodzaju wyraz zainteresowania ludzi świeckich charyzmatem nowej Błogosławionej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny.

Dr Joanna Mieczysława Babińska MSF

ul. Słowackiego 11
PL - 05-806 Komorów

e-mail: sjbabinska@poczta.onet.pl

La Santa Famiglia nella spiritualità della Congregazione delle Suore Missionarie della Sacra Famiglia

(Riassunto)

Il tema è stato progettato sulla base della legge della Congregazione e del patrimonio giuridico e ascetico della Fondatrice delle Suore Missionarie della Sacra Famiglia, beata Maria Boleslawa Lament. La Madre Fondatrice si concentra sulla imitazione della Sacra Famiglia attraverso la vita dei consigli evangelici, l'impegno apostolico, il sacrificio e la mortificazione e vita comunitaria.

La Congregazione ha scelto come un modello la Sacra Famiglia, per questo nella sua spiritualità sta cercando di seguire il suo esempio, attraverso i consigli evangelici e ad affidarci alla sua intercessione, conta anche sulla sua l'assistenza nella realizzazione del dono totale di sé a Dio.

Sacra Famiglia: Gesù, Maria e Giuseppe, come i patroni principali della Congregazione sono circondati da un culto speciale nelle comunità. Nel nostro contributo sono stati segnalati le preghiere alla Sacra Famiglia, e quelli che contengono solo riferimenti alla sua intercessione, canzoni e poesie, che vengono utilizzati per il lavoro apostolico con i giovani e bambini. Essi meritano particolare attenzione nel nostro ministero, perché la Sacra Famiglia - il nostro modello - si concentra anche su Gesù Bambino. Pur non escludendo la gente in altre fasce di età comprese nell'apostolato del carisma della Congregazione, con il patrocinio della Santa Famiglia.

Alla fine sono riportati alcuni esempi dei lavori delle suore - una breve descrizione delle attività della Congregazione.